

Laurent raspravlja o naravi i podjelbi analogije. K tomu pridolaze vijesti o akademiji i napokon nekrolog o kardinalu Laurentiju i biskupu Cucchi.

Clanci su pisani dubokom znanstvenom spremom, pa zaslužuju pažnju. Ima i nekih pogrješaka, kao n. pr. na naslovnoj strani: Hieronymus mjesto: Hieronymus. Na str. 11. ima stajati, kako mislimo, Martinus, a ne: Marcus Jugie. Tako isto na str. 13: Universitatis Jagellonensis, a ne: Irgellonensis. Na str. 128. imamo: cognitio cognitio. Na str. 133: quo de rebus externis indicamus, mjesto: iudicamus. Nu to su malenkosti, koje su sporedne naravi.

P. Dr. T. Harapin.

Chiesa e stato, studi storici e giuridici per il decennale della conciliazione tra la Santa Sede e l'Italia. Milano (Società editrice »Vita e pensiero«) 1939. I—II, pag. XX—546, VIII—542. Cij. Lit. 125.—

Lateranskim sporazumom (»il Trattato Lateranense«) od 11 februara 1929 sklopljenim između Vatikana i Italije konačno je uklonjen teški i mučni spor, u kojemu se (1861) ujedinjena kraljevina Italija od zauzeća Rima (1870) nalazila sa sv. Stolicom. Tim je sporazumom Italija priznala sv. Stolici državnu suverenost i uredila sve svoje odnose i obaveze prema novoj papinskoj državi: Città del Vaticano.

Kako je sv. Stolica postavila sklapanje konkordata kao uslov za taj sporazum, to je istodobno (11/2, 1929) zaključen i novi konkordat između sv. Stolice i fašističke Italije. Ovo izmirenje sv. Stolice s državom u Italiji, u kojoj je i njezino geografsko sjelo, očito pretstavlja velik i sudbonosan događaj, koji je imao i ima silan odjek u cijelom svijetu i katoličkom i nekatoličkom.

Prošle godine navršila se je prva desetgodišnjica od tog historijskog događaja i upravo u predvečerje te godišnjice (10 febr. 1939) umro je veliki papa, koji ga je ostvario i tako riješio »rimsko pitanje«, koje je bilo toliko zamršeno, da se je činilo uopće nerješivim. Zato je na tu desetgodišnjicu otpala svaka vanjska proslava i svečanostni spomen. Proslavljeno i za katoličku znanost toliko zaslužno sveučilište Presv. Srca u Milanu (Università cattolica del S. Cuore) spremilo je za ovu desetgodišnjicu svečanostnu spomenicu u vidu jedne oveće zbirke naučnih radova o odnosima između Crkve i države. Napisali su te radove prominentni stručnjaci (njih 34), zastupnici katoličke znanosti na tom području. Ta je zbirka izdana u dva omašna sveska pod naslovom: »Chiesa e Stato.« Prvi svezak (I. — Studi storici) sadrži, osim uvodne riječi rektora milanskog kat. sveučilišta čuvenog P. Gemelli-a, 17 sastavaka, koji rade o odnosu Crkve i države s povjesnog gledišta, a drugi (II.— Studi giuridici) isto tako 17 članaka, koji o tom rade s pravnog gledišta.

U prvom svesku nalazimo ove studije: Crkva i rimsko carstvo (Paribeni), Odnosi između Crkve i barbarsko-feudalnih država u Italiji do Konkordata u Wormsu (Mor), Sloboda Crkve i srednjovjekovni konkordati od Wormsa do Konstance (Moch' Onory), Konkordati XV v. (Calisse), Vjerska i politička zbivanja prije i poslije naj-

starijih konkordata (S o r a n z o), Konkordat od 1516 između sv. Stolice i Francuske (B u s s i), Konkordati iz doba apsolutizma (B e t t a n i n i), Crkveno zakonodavstvo u Napoleonsko doba (R o b e r t i), Država i Crkva za vrijeme napuljske revolucije 1820/21 (M o n t i), Talijansko crkveno liberalno zakonodavstvo 1848—1914 (L e i c h t), Osnove za rješenje Rimskog pitanja (P i o l a), Rimsko pitanje i kard. Rampolla (L u z i o), Konkordat i historijska misao P. Tosti (R o t a), Predkonkordatsko fašističko crkveno zakonodavstvo (G i a n n i n i), Konkordati Pija XI prema kanonskom i građanskom pravu (B r i é r e), Američki ustav i Crkva (C o d e), Tumač za naziv romanitet (R e y n o l d).

U drugi svezak uvrštene su ove rasprave: Vremena suverenost Stolice i Lateranski sporazumi (P a l l i e r i), Suverenost sv. Stolice i savremeno javno pravo (L e F u r), Unutarnje uređenje države Città del Vaticano (R o v e l l i), Pravni odnos između države Città del Vaticano, Svete Stolice i katoličke Crkve (D' A v a c k), Pravni odnosi između države Città del Vaticano i talijanske države prema Lateranskom sporazumu (J a n n a c c o n e), Crkvena sudišta i državni sudovi (D' A m e l i o), Katolički kler u sadanem talijanskom pravu (B e r t o l a), Upravljanje crkvenom imovinom prema sadanjem talijanskom pravu (F o r c h i e l l i), Kanonsko bračno pravo i konkordatsko zakonodavstvo (C a p p e l l o), Crkvena bračna jurisdikcija u talijanskom pravnom uređenju (C h e c c h i n i), Prelazne odredbe u zakonu o braku (R e b u t t a t i), Uređenje Crkve u sadanjem talijanskom pravu (G i a c c h i), Vrijednost konkordatskih odredaba prema kanonskom pravu (F e d e l e), Vjerska sloboda pod Ustavom Sjed. Država (W r i g h t), Trideset godina rastave (L e B r a s), Crkva i država u Švicarskoj (L a m p e r t), Crkvena juristička lica i prva knjiga novoga građanskog zakonika (D o s s e t t i).

Kako se vidi zastupani su osim talijanskih i neki stručnjaci drugih naroda (4 Francuza, 2 Amerikanca i 1 Švicar), koji su u svojim sastavcima naročito izložili ona tri sistema (tipa rastave Crkve od države: francuski, švicarski i američki, da tako novi talijanski konkordatski (koordinacijski) sistem bude i s te strane osvjetljen.

Ovom izvrstnom publikacijom, koju će morati konzultirati svatko tko se zanima pitanjem Crkve i države, opet su sebi milansko kat. sveučilište i njegov slavni rektor P. Gemelli osvjetlili lice i zaslužili svako priznanje.

Dr. Fr. Herman.

F. Zorell, Psalterium ex hebraeo latinum. Ed. altera revisa. Romae. sumptibus Pontificii Institutii Biblici 1939; XXXII+434, 17×11 cm, na tankom papiru, broš. Lit. 25.—; plat. vez Lit. 30.—.

Kakogod biblijska literatura gotovo najviše obiluje monografijama o psalmima, bilo izdavanjem njihovih prijevoda, bilo njihovim komentarima, bilo obradom njihove tekstualne kritike, bilo parafrazom njihova sadržaja, ili opet analizom njihove metrike i literarno-pjesničke njihove forme, ipak nijedno izdanje psalama ne obuhvata potpuno sve-